

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet

ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

90202 Beregszász, Széchenyi u. 59 B.

Tel./fax: + 380 3141 42815, e-mail: titkarsag@mekk.uz.ua, kmmi@swi.net.ua

Honlap: www.kmmi.org.ua

KMMI HÍRLEVÉL III. évfolyam, 31. (82.) szám. 2011. október 31.

EZ TÖRTÉNT 2011 OKTÓBERÉBEN

ELISMERÉSEK

- A magyar államfő a *Köztársasági Elnöki Érdemérem* kitüntetést adományozta Majnek Antalnak, a Munkácsi Római Katolikus Püspökség megyéspüspökének, valamint Antonenkó Miklósnak, az Ungvári Nemzeti Egyetem tanárának, műfordítónak. A *Köztársasági Elnök Díszoklevele Éremmel* kitüntetést vehette át az államfőtől Majoros Béla, a Barkaszoói Középiskola igazgatója.
- A Köztársasági Elnök Díszoklevele Éremmel kitüntetést vehette át a kárpátaljai magyarság fennmaradása érdekében folytatott áldozatos lelkipásztori és karitatív tevékenysége elismeréseként a Nagyszőlősi Ferences Rendház – az elismerést Bán Jónás rendházfőnök, valamint Nádor Albert atya vette át –, továbbá Bábicsuk Júlia, a Nagybockói Katolikus Óvoda és a Romzsa Tódor Karitás vezetője; Czébely Lajos, a Viski Középiskola magyartanára, helytörténész, a református gyülekezet kántora; Mácsék Szidónia, a gyertyánligeti Páduai Szent Antal Katolikus Óvoda vezetője; Milován Jolán, a Nagyszőlősi Járási Tanács Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség – Ukrajnai Magyar Párt frakcióvezetője; Szántó Edit, a Bátyúi Középiskola nyugalmazott magyartanára; Vizaver Magdolna, a Kőrösmezői Magyar Iskola nyugalmazott tanára, hitoktató; a kárpátaljai magyar fiatalok identitásának megőrzése, nemes hagyományaik ápolása és erkölcsi tartásuk erősítése terén kifejtett két évtizedes közösségépítő munkája elismeréseként a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség – a kitüntetést Popovics Pál elnök vette át.
- Vaszil Marjuhnic, Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal művelődési főosztályának helyettes vezetője a megyei állami közigazgatási hivatal díszoklevelével tüntette ki Bartosh József festőművészt, a beregszentmiklósi vár „urát”, Kincs Gábor, az UMDSZ elnökhelyettese, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője Ivan Baloga, a Kárpátaljai Megyei Tanács elnökének megbízásából a megyei közgyűlés oklevelét adta át Vári Fábián László néprajzkutatónak és Dupka György kultúr szervezőnek, a MÉKK elnökének.
- A nagyszőlősi október 6-i megemlékezést követően a Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola dísztermében Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke Schmitt Pál magyar köztársasági elnök megbízásából a Köztársasági Elnöki Érdemérem kitüntetést adományozta Józán Lajos huszti református lelkipásztornak három évtizedes áldozatos lelkeszi szolgálatáért, a nemzeti értékek, a magyar hagyományok felkutatása és megőrzése érdekében végzett fáradhatatlan munkája elismeréseként.
- A Magyar Írószövetség kuratóriuma Arany János-díjat ítelt oda Vári Fábián László József Attila-díjas költőnek és műfordítónak, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai

Írócsoportja (Mikics) elnökének, az Együtt című folyóirat főszerkesztőjének, aki műveiben különösen szülőföldje, a magyarság kisebbségi sorsát egyéni látásmóddal, lírai eszközökkel rajzolta meg. Az Arany János-díj ünnepélyes átnyújtására hagyományosan október 23-án, egy nappal a költő halála évfordulóját (október 22.) követően kerül sor. A Kő Pál szobrászművész által alkotott kisplasztikát a rendszerváltás utáni években, az eddigi díjazottak közül Bárány Tamás, Károlyi Amy, Mezey András, Tornai József, Kertész Ákos, Bella István, Székely Magda, Kalász Márton, Tózsér Árpád, Sarusi Mihály, Tamás Menyhért, Hornyik Miklós, S. Benedek András kapta meg.

ESEMÉNYEK

2011. október 2. Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar diákjainak gólyatáborát rendezték meg Rónafüreden (Lumsori) a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatalkutatók Szövetsége szervezésében.

2011. október 1. A Zene Nemzetközi Napja alkalmából Ungváron a Kárpátaljai Megyei Filharmónia szimfonikus zenekara Prokofjev (1. szimfónia) és Rachmaninov (3. zongora koncert) műveiből összeállított programot nyújtott a zenekedvelő közönség számára.

2011. október 2. A beregszászi járási Mezővári község adott otthont a XXII. Kárpátaljai Magyar Folklorfesztiválnak, amelyre közel 30 néptánc csoport, népi zenekar és szólóénekes nevezett be (a „zárszámadás” alapján elmondhatjuk, hogy egyedül a fellépők létszáma elérte a négyszázat). A mezővári óvoda kertjében felállított színpad körül a délelőtti folyamán valóságos kis sátorváros és kirakodóvásár kerekedett, ahol a népi iparművészet mellett a vásáros portékák is megfértek az asztalkákon. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet hívó szavára a vidék valamennyi pontjáról érkeztek kiállítások, akik színes standokat állítottak fel, ahol a kerámia, a szőttes, a varrottas, a csuhéból készült egyaránt bemutatkozott:

* ugocsai kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: szőttek, hímzések, hímzett terítők, futók.) Marazzi Katalin tiszabökényi hímző önálló kiállítási anyaggal mutatkozott be, amelyet a fesztivál szervezői oklevéllel jutalmaztak. A csoport vezetője Borbély Ida, a Tiszaháti Tájékoztató igazgatója;

* mezővári kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szőttek, horgolt terítők, rongypokrócok, kukorica-csuhéból font alátétek, kenyeres kosarak stb.). A csoport vezetője Halász József, a járási művelődési osztály vezetője;

* beregrákosi kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szőttek, hímzett díszpárnák, terítők, futók, lakodalmi kendők, színes rongyból szőtt pokrócok). A csoport vezetője Vass János Jenő képviselő.

* téglási kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, horgolt terítők, szőttek). A csoport vezetője Szikora Csilla.

* eszenyi kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szőttek, hímzett terítők, futók.) A csoport vezetője Szabó Tiborné.

Nem hiányozhattak a bemutatóról a Bereg Alkotóegyesület hímző- és szövőasszonyainak csodálatos munkái sem. A jelenlévők Prófusz Marianna, Ohár Katalin, Bakó Olga és Barát Irén csodálatos kézimunkáit tekinthették és vásárolhatták meg. Dancs Hidi Tünde jóvoltából a kerámia szerelmesei is számos dísz tárgyat vásárolhattak meg.

A fesztivál résztvevőit köszöntötték dr. Gégeny Edmond (Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusa), dr. Kerekes Henrietta (Magyar Köztársaság Beregszászi

Konzulátusa), Vaszil Marjuhnics, Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal művelődési főosztályának helyettes vezetője, Kincs Gábor, az UMDSZ elnökhelyettese, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője, Bihari András, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, Halász László, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal művelődési osztályának vezetője, Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal művelődési osztályának helyettes vezetője. A szervezők nevében Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke átadta a fesztivál stafétáját Salamon Elemérnek, Mezővári polgármestere. A rendezvényen megjelent a tavalyi házigazda, Tiszapéterfalva nagyszámú küldöttsége Tóth Bálint polgármester vezetésével.

A fellépő kollektívák a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a MÉKK, az UMDSZ és a megyei közigazgatási hivatal oklevelét és értékes ajándékokat vehettek át. A szervezők előzetesen úgy állapodtak meg, hogy a XXIII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált az Ungvári járásban bonyolítják le.

2011. október 2. *Boksay József* (1891–1975) festőművész születésének 120. évfordulója alkalmából Ungváron a szépművészeti galériában megemlékezésekre került sor. Az egykori megyeháza kápolnájában emlékmisét tartottak, majd a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeumban a Boksay-munkákból válogatott kiállítást Erfán Ferenc igazgató nyitotta meg. Közreműködött a Kárpátaljai Megyei Filharmónia Népi Énekkara.

2011. október 3. Schmitt Pál magyar államfő vizitje a megyeszékhelyen kezdődött, ahol megbeszéléseket folytatott Olekszandr Ledida kormányzóval, Andrij Szerbajlóval, a megyei tanács alelnökével és Viktor Pogorelov ungvári polgármesterrel. A megbeszélésen jelen volt Gajdos István, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) elnöke, Beregszász polgármestere is. A beregszászi református templomban lezajlott a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanévnyitó ünnepsége. Az ünnepélyes tanévnyitót megtisztelte jelenlétével Schmitt Pál, a Magyar Köztársaság elnöke, aki egyben a tanévnyitót követően a főiskola Győr termében a vidékünk képzőművészeti értékeit bemutató kiállítást is megnyitotta.

2011. október 4. A MÉKK, az UMDSZ és a KMMI aktivistái megkoszorúzták a 160 évvel ezelőtt született és 110 évvel ezelőtt meggyilkolt Egán Ede magyar kormánybiztos (1851–1901) emlékművét Börvingesen. A "hegyvidéki akció" atyjáról, a kárpátaljai ruszinság jótévőjéről Dupka György, a MÉKK elnöke tartott rövid emlékbeszédet.

2011. október 5. A Beregszászi Magyar Konzulátus a Beregszászi Polgármesteri Hivatal közreműködésével első alkalommal rendezte meg a beregszászi 3., 4., 6., 7., 9. számú iskolák, valamint a Bethlen Gábor Magyar Gimnázium tanulói számára a „Biztonságos közlekedés” programsorozatot - a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr főkapitányság oktató-előadása segédletével. A rendezvény célja volt a tanulók közlekedési ismereteinek bővítése, balesetmentes közlekedésük elősegítése érdekében.

2011. október 5. Új előadással állt a közönség elé a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulata: Árkosi Árpád rendezésében Molnár Ferenc *Üvegcipő* című vígjátékát mutatták be nagy sikerrel. Molnár Ferenc műve a XX. század eleji Budapest szegényes kispolgáraitól és munkásainak világáról ad keresztmetszetet. A Józsefváros egyszerű miliójében játszódó események meghatározó szereplői Sipos Lajos (Kacsur András), a korosodó műbútorasztalos, Adél (Béres Ildikó), a bérház szerény vagyonnal bíró tulajdonosnője, Császár Pali (Ferenczi Attila), a fiatal, jóképű, de vagyontalan ékszerész és Szabó Irma (Tarpai Viktória), a cselédlány. A kisebb szerepekben Kacsur Andreát, Vass

Magdolnát, Szabó Imrét, Ivaskovics Viktort, Orosz Ibolyát, Gál Natáliát, Sötér Istvánt, Domareckaja Júliát és Krémer Sándort láthattuk.

2011. október 5. Az idősök világnapja alkalmából a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesülete a Vérke-parti város egyik éttermében ünnepi programot bonyolított le. Az egybegyűlteket Imre Margit, a beregvidéki nyugdíjasklub elnöke köszöntötte. Üdvözölte az idősebb generáció tagjait Gajdos István, Beregszász polgármestere és Tóth István, a Beregszászi Magyar Konzulátus főkonzulja is. Kincses Margit református lelkész Mózes II. Könyve 15. részének 20–21. versei, illetve Pál apostolnak a Thessalonika-beliekhez írt 1. levele 5. részének 18. verse alapján tartott áhítatot. A vendégek ajándékok átadásával köszönték meg a házigazdáknak a szíves vendéglátást. Számukra a klubtársak rögtönzött vidám műsort is szerveztek.

2011. október 5. Az aradi tizenháromra emlékeztek az ungvári Kálvária temetőben a MÉKK, az UMDSZ és a KMMI aktivistái, akik megkoszorúzták Szegelethy János honvédhadnagy síremlékét. Rövid méltató beszédet tartott dr. Ljah Erzsébet, az UMDSZ városi szervezetének elnöke.

2011. október 5–7. Tizenegyedik alkalommal került megrendezésre a Határon túli magyar irodalom napjai Székesfehérváron és Fejér megyében című irodalmi rendezvény a Magyar Írószövetség Közép-dunántúli Írócsoportja, a Vörösmarty Társaság és a fehérvári önkormányzat támogatásával, amelynek fő szervezője pedig Bobory Zoltán, a Vörösmarty Társaság elnöke volt. A három napos program több helyszínen került lebonyolításra. A központi rendezvény fő témájáról Bobory Zoltán, a Vár című irodalmi és közéleti folyóirat főszerkesztője és a Vörösmarty Társaság elnöke megnyitó beszédében elmondta, hogy a tanácskozás nem véletlenül kapta Kányádi Sándor egyik verssorából kiemelt „Hősökkel vagy hősök nélkül” címet: „A határon túli magyar irodalmárok a mi hőseink, akik óriási közösségteremtő erővel bírnak, mindamelllett a magyar kultúráért, a magyar nyelvért harcolnak nap, mint nap. S teszük mindezt a magyar irodalom használatával. Tisztában vagyunk vele, hogy nincsenek már országhatárok, amelyek elválasztanának bennünket, mégis vannak akadályok. Elég csak a nyelvtörvényekre, vagy a magyarelles megnyilvánulásokra gondolni. Azért hívjuk hozzánk a határon túli irodalmárokat, hogy egy kicsit lebontsuk ezt a határt”. Előadást tartott Szentmártoni János, a Magyar Írószövetség elnöke, az idei Vár-díjas Szokolczay Lajos irodalomtörténész, az írországi Kabdebó Tamás irodalomtörténész, a délvidéki, óbecsei Tari István, a felvidéki, buzitai Gál Sándor, a kárpátaljai Dupka György is. Az est folyamán a találkozó résztvevőinek közreműködésével az aradi vértanúkra emlékeztek a Hősök terén. Alkalomhoz illő írásokat, verseket olvasott fel Bata János, Zirig Árpád, Szokolczai Lajos, Kabdebó Tamás, Péntek Imre, Tari István, Gál Sándor, Dupka György, Zsille Gábor. Az idei összejövetelet kerekasztal-beszélgetés zárta, ahol az irodalmi folyóiratok – Vár (Bakonyi István), Pannon Tükör (Péntek Imre), az Agria (Ködöböcz Gábor) és a Vár Ucca Műhely (Brassai Zoltán), Aracs (Bata János) – határon túli kapcsolatai volt a téma. Hodossy Gyula író a Vámbéri Alapítvány antológia-folyamot, Dupka György az Együtt-et és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatát is bemutatja.

2011. október 6. Az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács (UMNT) közgyűlést tartott, amelyen az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) fennállásának 20. évfordulóját méltatták. A rendezvénynek az Európa–Magyar Ház adott otthont. Az ünnepi közgyűlést követően az intézmény udvarán felavatták az aradi vértanúk tiszteletére állított emlékoszlopot. Az eseményt számos városi és megyei előljáró megtisztelte jelenlétével. Zubánics László, az UMNT és a KMMI elnöke megemlékezett azokról a beregszászi honvédekről, akik a

szabadságharc különböző hadszínterein küzdöttek, majd hazatérve sokat tettek városukért, a megyéért, egyházukért. Mint mondta, az Európa–Magyar Ház udvarán egy emlékhelyet szeretnének kialakítani azoknak a történelmi személyiségeknek, akik hozzájárultak az egyetemes magyar kulturális élet felemelkedéséhez. Gajdos István, az UMDSZ elnöke, Beregszász polgármestere köszöntőjében úgy fogalmazott, hogy október 6. gyásznapi, de ugyanakkor a kitartás és a reményé is. Az ünnepség kulturális részében a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet munkatársai, Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők rövid irodalmi válogatással emlékeztek meg az aradi vértanúkról. Előadásukban elhangzott Ábrányi Emil Október hatodikán, valamint Palágyi Lajos Az aradi vértanúk című verse. A szavalatok elhangzását követően Gajdos István, valamint Tóth Mihály, az UMDSZ tiszteletbeli elnöke leleplezték Gergely István csetfalvai fafaragóművész alkotását, majd a társadalmi szervezetek képviselői elhelyezték a megemlékezés koszorúját az emlékoszlop talapzatánál.

2011. október 6. Kárpátalja számos településén megemlékeztek az aradi vértanúkról. Nagyszőlősen, Perényi Zsigmond szobránál Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke volt a KMKSZ által szervezett rendezvény ünnepi szónoka. Ungváron, a megyei filharmóniában az aradi vértanúk emlékére nagyszabású koncertet adott Fellegi Ádám zongoraművész. A Kálvárián a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének (MÉKK) ifjúsági szervezete emlékezett és koszorúzott Szegelethy János honvéd hadnagy sírjánál és Bémer László püspök, egykori felsőházi tag emléktáblájánál. A Kijevi Szlavisztikai Egyetem Ungvári Fiókinstitutusának magyar–angol szakos hallgatói is megemlékeztek a mártírokról. Gortvay Erzsébet tanszékvezető, irodalomtörténész lapunk főszerkesztő-helyettese, Horváth Sándor Gyászszalag a szivárványon című írásából idézett. Krón Melinda a budapesti Lévai József aradi vértanúkról szóló versét énekelte el.

2011. október 6-7. Tóth Natália, a csetfalvai könyvtár vezetője szervezésében az aradi hősökre emlékeztek a 8–9. osztályos tanulók. A könyvtárban megtekintették a tematikus könyvkiállítást, majd megkoszorúzták a református templom mellett lévő emlékkövet, amely a 13 aradi vértanúnak állít emléket. Másnap az 1–4. osztályos gyerekek részvételével író-olvasó találkozóra került sor a helyi kultúrházban. Ezúttal Weinrauch Katalin kárpátaljai író volt a vendégük. A gyerekek elszavalták Weinrauch Katalin néhány versét.

2011. október 9. *II. Rákóczi Ferenc* Erdély fejedelme és a huszti országgyűlések emlékére, valamint *Takáts Gyula* igazgató-kántortanító, karnagy születésének 120. évfordulója tiszteletére emlékoszlop-avatás került sor a huszti református templom szoborkertjében.. A megjelent vendégeket Józán Lajos lelkipásztor üdvözölte, avatóbeszédet mondott Tóth István Magyarország beregszászi főkonzulja.

2011. október 11–18. Ünnepi kiállítássorozatot rendeztek Budapesten és Szentendrén a „*Magyar Festészet Napja – Kárpát-medence festészete*” seregszemle 10. évfordulójának megünneplésére. A rendezvény fővédnöke Tőkés László, az Európai Parlament alelnöke. A program koordinátora Kron Zsuzsa kárpátaljai gyökerű festőművész, a Magyar Festészet Napja Alapítvány kurátora.

- A „Doyenek és ifjú tehetségek” című kiállításra Kárpátaljáról a neves Sütő Jánost hívták meg, az ifjú tehetségek közül pedig Kulin Ágnes és Györke Géza mutatkozott be a Magyar Nemzeti Galériában.

- Az Újbudai program keretében Szimpóziumra is sor került (helyszín a Gellért szálló Forrás terme), amelyen földink, Matl Péter szobrászművész 15 perces előadást tartott „*Van-e a magyar festészetnek nemzeti karaktere itthon és a hatáton túl?*” címmel.

- A derékhad – Micska Zoltán, Ivancsó András és Kopriva Attila (Munkács), Klisza János, Réti János, Manajlo Viktória (Ungvár), Kovács Attila (Nagyszőlős) – a Szentendrei Malom Galériában állította ki munkáit. A Kárpát-medencei és magyarországi festők grandiózus kiállítása volt ez, határon túli művészekből országonként hét művész szerepelt egy-egy képével.

- Micska Zoltán egy alkotásával részt vett a Bartók Béla úti print kiállításon is.

- A Szent István Bazilikában a szakrális művészetek kiállításán két kiállító kárpátaljai képzőművészt vett részt Földessy Péter és Danó Miklós személyében.

2011. október 13. Budapesten, a Fészek Klubban megtartották a Panoráma Világklub soron következő rendezvényét, amellyel többek között az 1956-os szabadságharcra és forradalomra emlékeztek. A programban elhangzott Sinkovics Gyula egykori szabadságharcos, az '56-os Szabadságharcos Lovagrend nagymesterének visszaemlékezése, Márai Sándor Mennyből az angyal című verse Tarics Péter, illetve Elvis Presley dala '56-ról Dávid Viktória előadóművészek tolmácsolásában. A rendezvényen nagy számban képviseltette magát a Panoráma Világklub beregszászi társklubjának tagsága is a társelnökök vezetésével.

2011. október 13. A Kárpátaljai Megyei Bábszínházban Edvin Marton hegedűvirtuóz közreműködésével jótékonysági koncertet rendeztek Ungváron a Ráti Szent Mihály Gyermekotthon javára Dupka Nándor, az UMDSZ ISZ elnökének szervezésében. A koncert programja: Tosca Fantasy, Vivaldi-Tavaszi, Rio Carneval, Rómeó és Júlia, Szerelem Velencében, Ibiza, Magyar rapszódia, Paganini 5.

2011. október 14. A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium klubtermében a rendhagyó irodalomóra keretében került sor az Intermix Kiadó új könyveinek, valamint az Együtt című irodalmi folyóirat legutóbbi számának bemutatójára. A jelenlévőket Szajkó Tibor igazgatóhelyettes köszöntötte. A megjelent szerzőket, szerkesztőket Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke mutatta be. Az Együtt idei harmadik számát Vári Fábián László, a szerkesztőbizottság elnöke ismertette. Mint mondta, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata lehetőséget ad a fiatal alkotóknak írásaik megismertetésére. A rendezvényen az irodalmi folyóirat állandó szerzői közül Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly olvasta fel egy-egy versét. Az Intermix legújabb könyveit Dupka György, a kiadó vezetője mutatta be. Ismertette Ferenczi Tihámér Tölgyből gerincet, illetve Szalai Borbála Mesevásár című verseskötetét, valamint Zubánics László Tájba írt történelem. Kultúrtörténeti időutazás Kárpátalja legmagyarabb városában és vonzaskörzetében című kötetét. A rendezvényen a szerzők közül jelen volt Bartha Gusztáv író, akinek a közelmúltban látott napvilágot a jelen-lét című, hetedik kötete. A kiadványt Csordás László olvasószerkesztő ismertette. A könyvismertetőket követően Vári Fábián László felolvasta Üzenet című versét, amelyet Takács Gyula kortárs magyar költő születésnapjára írt, valamint a Mítosztöredék című költeményét, amelyet Antall Istvánnak ajánlott. A rendezvényen elhangzott Csordás László Nem eléggé című szonettje is a szerző tolmácsolásában. A rendhagyó irodalomóra végén Dupka György egy válogatást adott át az Intermix Kiadó köteteiből Szajkó Tibor igazgatóhelyettesnek. A kiadványokat az osztályok legjobb tanulói kapják meg.

2011. október 15. Sztanyiszláv Arzsevityin parlamenti képviselő szervezésében az ökörmezői járási Alsókalocsán (Kolocsa) a „Sztare Szelo” (Régi falu) falumúzeum és skanzen területén került sor a Magyar Kultúra Napja Alsókalocsán című egész napos rendezvénysorozatra. A program keretében népes delegáció vett részt Egán Ede (1851-1901)

egykori magyar kormánybiztos, a „felvidéki akció” szervezője, a ruszinok jótevője emléktáblája felavatásában születésének 160., halálának 110. évfordulója alkalmából. Ugyan itt került elhelyezésre és kiállításra Egan Ede lovaskocsija, amelyet egy tiszaujlaki régiséggyűjtőtől szereztek be. A szervezők népszínmű keretében mutatták be a település XX. századi történetét az Osztrák-Magyar Monarchiától egészen napjainkig. Korhű kosztümökben felvonult a jegyző, a csendőr, a kisbíró, a zsidó kocsmáros, a ninctelen favágó, az első és a második világháborúban részt vett magyar és szovjet katona, a tutajosok, a betyárok, a földosztók képviseletében felvonuló szereplők is. A „falugyűlés” apropóját az adta, hogy a településre látogatott Egan Ede kormánybiztos, hogy felmérje munkássága eredményét, illetve megküzdjön a ruszinságot a folyondár szívósságával fojtogató zsidóság képviselőivel. A hintón érkező, cilinderes, szivarozó Egan Edét házigazdánk, Sztanyiszlav Arzsevitin parlamenti képviselő személyesítette meg. A skanzen központi épületének falán felavatásra került Egan Ede kormánybiztos emléktáblája. Tóth István, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja, Szalipszki Endre, a Magyar Köztársaság ungvári konzulja, Vaszil Scsur, az Ökörmezői járási állami közigazgatási hivatal elnöke meleg szavakkal emlékezett a „felvidéki akció” hősről, a ruszin nép életének jobbra fordítójáról. Sztanyiszlav Arzsevitin pedig felolvasta azon emlékbeszédét, amelynek szövege 2011 szeptemberében Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa szószékéről hangzott el eme nagyszerű ember tiszteletére. A községben a mai napig ápolják az I. világháborúban és a II. világháborúban elesett ruszin, magyar és más nemzetiségű katonák sírjait. A megemlékezéseken a külképviseletek képviselői mellett elhelyezték a kegyelet koszorúit Sztaniszlav Arzsevitin parlamenti képviselő, Vaszil Scsur, az Ökörmezői járási állami közigazgatási hivatal elnöke, Ivan Jarema, az Ökörmezői Járási Tanács elnöke, Jurij Hlanta, Alsókalocsa (Kolocsava) polgármestere, Zubánics László, a KMMI elnöke, Dupka György a MÉKK elnöke, Fuchs Andrea, a MÉKK alelnöke, Kovács Elemér újságíró, útikönyvszerző és mások. A Magyar Kultúra Napja Alsókalocsán esti óráiban az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes fergeteges folklórműsorával zárult, akik ezúttal magyar, ruszin, ukrán, szlovák, német tematikával bővítették programjukat. A Szabó Tibor koreográfus vezetésével a bemutatott magyar népművészeti szemle a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmisségeik Kárpátaljai Közössége (MÉKK) közreműködésével valósult meg.

2011. október 19. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Győr termében dr. Lévai Anikó, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet jószolgálati nagykövete tartott előadást a Fejlesztő Segélyezés című új projektről. A nagykövet szólt a segélyszervezet felépítéséről, valamint a partnerszervezetekkel való együttműködésről is.

2011. október 19. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma szervezésében Somban idén is megrendezésre került az *V. Sütő Kálmán- és Kecskés Béla szavalóverseny* a két kárpátaljai költő emlékére, és egyben Kecskés Béla születésének 70. évfordulója alkalmából. A házigazdák nevében Deme Ibolya, a községi könyvtár vezetője üdvözölte a vendégeket, köztük Mihajlo Ljaskót, a járási állami közigazgatási hivatal elnökének első helyettesét, Hegedűs Attilát, Som polgármesterét. A tanulók kivetítő közreműködésével ismertették a két nagyrabecsült költő életútját. Az ezt követő szavalóversenyt három korcsoportban, két fordulóban bonyolították le. Az első fordulóban a jelentkezők kárpátaljai költő szabadon választott versét adták elő, köztük elhangzott Kovács Vilmos, Füzesi Magda, Dupka György, Vári Fábán László, Szalai Borbála, Balla D. Károly, Balogh Miklós verse. A második forduló helyezettei Sütő Kálmán és Kecskés Béla egy-egy versét szavalták el. A két forduló után a zsűri elnökei – Weinrauch

Katalin, Varga Éva, Bakos Kiss Károly – látták el hasznos tanácsokkal az ifjú szavalókat és tanárokat.

A díjazottak oklevelet, valamint az Intermix Kiadó könyvesomagját vehették át, ezúttal a felkészítő tanárok is kaptak könyvet, köztük a KMMI-füzetek sorozatban erre az alkalomra megjelentett válogatást Sütő Kálmán és Kecskés Béla verseiből. Az eredményhirdetés után Dupka György bemutatta az *Együtt* új számát, személyes emlékeit osztotta meg Som két szülöttéről. Marcsák Gergely az UNE végzős magyar szakos diákja gitárkísérettel előadta az ünepségen jelen lévő Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly egy-egy általa megzenésített költeményét. Rajta kívül verset olvasott fel Csordás László fiatal költő is. A rendezvény végén a résztvevők egy csoportja koszorút helyezett el Sütő Kálmán és Kecskés Béla sírján a helyi temetőben.

2011. október 20-23. Az elmúlt hét végén Kárpátalja-szerte megemlékeztek az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc kitörésének 55. évfordulójáról. Számos rendezvényre olyan településen került sor, ahol annak idején a helyi fiatalok ellenálló csoportokat hoztak létre, hogy kifejezzék szolidaritásukat a pesti srácokkal. A megemlékezések még pénteken elkezdődtek. Az ungvári Dayka Gábor Középiskolában elhelyezett emléktáblánál emlékeztek a helyi civilszervezetek vezetői és az iskola tantestülete és az ungvári főkonzulátus munkatársai. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének szervezésében Tiszapéterfalván Kiss Ferenc irodalomtörténész emléktáblájánál tartottak emlékünnepséget, Nevetlenfaluban Illés József, a helyi ellenálló csoport tagja emléktáblájánál, Nagyszőlősen pedig az ottani ellenálló csoport emléktáblájánál hajtottak fejet. Gállocsban a mártírhaltalt halt Gecse Endre református lelkész sírjánál és a gálóczi ellenálló csoport emléktáblájánál tartottak megemlékezést az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) szervezésében. Szombaton az Ungvári Magyar Főkonzulátus diplomatái megkoszorúzták az ungvári börtön falán lévő emléktáblát. Itt tartották fogva az 1956-ban Magyarországról deportált forradalmárokat. Az UMDSZ központi megemlékezését vasárnap tartotta Mezőkaszonyban. A KMKSZ központi rendezvényére szintén vasárnap került sor, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán.

2011. október 19-23. Az *V. Alkotóértelmiségiek Találkozója: Együtt-fórum* a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével az idén a Beregvidéken és Ugocsában zajlott. A program megvalósításából kivette részét az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottsága és alkotóközössége, köztük Vári Fábián László, Csordás László, Dupka György, Bakos Kiss Károly, Zubánics László, Nagy Zoltán Mihály, Bartha Gusztáv, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Szemere Judit, Lengyel János.

A rendezvénysorozat több magyarlakta települést, magyarság-intézményt érintett, ahol a szervezők a kultúra és az irodalom helyi barátaival közösen színes körképet nyújtottak Kárpátalja értékteremtő, -őrző és alkotóműhelyeinek munkájáról, a szavalóversenytől a kortárs irodalomig, az író-olvasó találkozóktól a rendhagyó irodalomórákig, az ismeretterjesztéstől a szépirodalmig, a helyzetelemző irodalmi fórumtól az 56-os nemzeti ünnep megemlékezéséig, a történelmi emlékhelyek felkeresésétől ezredéves értékeink számbavételéig.

Az első napon (október 19-én) a kárpátaljai írók karavánja a Somi Általános Iskolába látogatott el, ahol zsűrizés feladatát is felvállalva bekapcsolódtak a Sütő Kálmán- és Kecskés Béla szavalóversenybe. Az immár hagyományos rendezvény a MÉKK, a KMMI, a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma közös

szervezésében zajlott a két kárpátaljai költő emlékére, Kecskés Béla születésének 70. évfordulója alkalmából.

A megjelent írókat, könyvtárosokat, pedagógusokat és a szavalóverseny résztvevőit a házigazdák nevében Kődöböcz Attila iskolaigazgató és Deme Ibolya, a somi könyvtár vezetője köszöntötte. A három korcsoportban felvonult versenyzők legjobbjait az Intermix Kiadó legújabb kiadványaival jutalmazták meg. A Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja (MIKICS) nevében Dupka György és Lengyel János helyezték el a megemlékezés koszorúit a két költő sírhelyén. A megemlékezésen jelen voltak a két költő tanítványai, az Együtt szerzői közösségének tagjai.

Az irodalmi „karaván” délután Ugocsában folytatódott, ahol az alkotók a Tiszabökényben működő Született Feleségek Körének vendégszeretettel élvezték a helyi könyvtárban. A jókedvű és hangulatos találkozón a vendégek fellépését Fóris Ibolya könyvtárvezető és Páva István, a Tiszahát Kultúrájáért Alapítvány elnöke köszönte meg. Másnap a Tivadari Református Líceumban Brik Irma igazgató fogadta az Együtt szerzői közösségének tagjait, akik rendhagyó irodalomórát adtak a négy osztályból egybesereglett mintegy száz diáknak.

Ezt kövözően Borbély Ida igazgató kalauzolásával megtekintették a Péterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájékozódó Állomás állandó kiállítását, majd a Péterfalvai Művészeti Iskolában került sor találkozóra. Itt Homoki Gábor igazgató és festőművész jóvoltából tartalmas koncerttel köszöntötték az írókat, költőket, Kokas Károly zenetanár vezetésével fellépett a Kokas banda, valamint a tanárokból és diákokból szerveződött iskolai zenekar, akik klasszikus zenei műveket és népdalfeldolgozásokat adtak elő. Az írócsoport nevében Dupka György könyvcsomagot adott át az művészeti iskolának, Vári Fábián László szerkesztőbizottsági elnök bemutatta az Együtt folyóirat legújabb számát, majd Marcsák Gergely megzenésített verseket adott elő saját gitárkíséretében.

A Dupka György elnökletével délután sorra kerülő Együtt-fórum keretében a jelenlévő írók, költők keretében komoly eszmecsere folytatta az Együtt című folyóiratról, értékelték a szerzők munkáját, a publikációk színvonalát, illetve szóltak a kiadvány határon túli kapcsolatairól stb. Ebben a tárgykörben Vári Fábián László, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke A folyóirat-műhely szerkesztési elveiről, értékmegőrző, értékgyarapító és értékterjesztő feladatairól tartott vitaindító előadást. A témához kapcsolódva Csordás László Irodalom, élet, vita Kárpátalján, Bakos Kiss Károly Vers-publikációk az Együtt 2009-2011 évfolyamaiban, Zubánics László Tanulmány-publikációk az Együtt 2009-2011 évfolyamaiban címmel olvasta fel korreferátumát.

Dupka György a könyv- és folyóirat kiadásról, a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatáról számolt be. Nagy Zoltán Mihály Két költő 70. születésnapján (Kecskés Béla, Ferenczi Tihamér) című dolgozatát ismertette, Lőrincz P. Gabriella a tehetséggondozási programról tartott tájékoztatót. Az eszmecsere folyamán megállapítást nyert, hogy a közel 20 éve beindított Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat és a közel tíz éve folyamatosan megjelenő Együtt folyóirat és szerzői közösen szolgálják az egyetemes magyar kultúra ügyét.

A fórum résztvevői Vári Fábián Lászlót újra megerősítették a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja elnöki tisztségében, támogatták Bartha Gusztáv hétkötetes író tagfelvételi kérelmét a Magyar Írószövetségbe. Az Együtt című folyóirattal kapcsolatosan arról is döntöttek, hogy az évi négy szám helyett öt, majd 6 számra emelik a megjelenés gyakoriságát, előfizetőket toboroznak az irodalombarátok körében, pályázatot írnak ki az Együtt folyóirat külsejének megújítására. Támogatást nyert az a javaslat is, hogy ezentúl a MEKK nevében az „Alkotó” szó is jelenjen meg, amely egyértelműen kihangsúlyozza az egyesület szakmai irányultságát. A civil szervezet teljes megnevezése a jövőben így hangzana: Magyar Alkotóértelmiségiek Kárpátaljai Közössége.

A fontosabb tennivalók között szerepel az is, hogy a jövőben gyakrabban szerveznek Együtt-fórumokat, felkeresik a magyarok települések iskoláit, közép- és felsőfokú tanintézteit, ahol rendhagyó irodalomórák keretében a kortárs magyar irodalom megismertetésére helyezik a hangsúlyt.

Tájékoztató hangzott el a MÉKK és a KMMI szervezésében 2011 novembere és 2012 márciusa között lezajló irodalmi, művészeti karavánok programjáról is. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium Irodalmi Karaván című pályázati programjának keretében és támogatásának köszönhetően Kárpátaljára látogatnak a kolozsvári székhelyű Erdélyi Magyar Írók Ligája, a dunaszerdahelyi székhelyű Szlovákiai Magyar Írók Szervezete, a lendvai Muratáj, a zentai ZETna Kiadó című kulturális és irodalmi folyóiratok, illetve műhelyek munkatársai. Az Együtt című folyóirat szerzői is részt vesznek az erdélyi, vajdasági, felvidéki, muravidéki felolvasókörúton, illetve hasonló karaván indul a Kárpát-medencében a képzőművészek, fotográfusok, filmesek részvételével is.

A rendezvénysorozat harmadik napján az írók, költők felkeresték a Péterfalvai Polgármesteri Hivatalt, ahol Tóth Bálint polgármesterrel találkoztak, informálódtak a több mint 5 ezer lakossal rendelkező önkormányzat (Tiszabökény, Farkasfalva, Péterfalva, Tivadar, Forgolány) kulturális, szociális életéről. A megbeszélést követően átvonultak a helyi Kölcsey Középiskola udvarára, ahol az 1956-os forradalom és szabadságharc 55. évfordulójára emlékeztek. A forradalomnak helyi kötődései is vannak, hiszen a községből származott el Kiss Ferenc irodalomtörténészre, aki aktív résztvevője volt a forradalmi eseményeknek, ezért Kádár börtönét is megjárta. A megemlékezést Dupka György, Tiszabökény díszpolgára nyitotta meg, aki köszöntötte a meghívott vendégeket, az iskola diákjait, külön kiemelve Borbély Idát, Kiss Ferenc unokahúgát. Ünnepi beszédet tartott Vári Fábrián László József Attila-díjas költő és Tóth István, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja. Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella alkalomhoz illő verseket szavaltak el. Végezetül a jelenlévők elhelyezték a tisztelet és a megemlékezés koszorúját Kiss Ferenc emléktáblájánál.

A forradalomra emlékeztek azon a rendhagyó irodalomórán is, amelyre a továbbiakban került sor a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolában.

A délutáni órákban az értelmiségi fórum résztvevői történelmi emléktúra indult a Nevetlenfalu-Csepe-Feketeadó-Királyháza-Nagyszőlős-Tiszaújlak-Tiszabökény útvonalon, amelynek során Dupka György kalauzolásával megtekintették Tiszahát emlékhelyeit, épített örökségét.

Nevetlenfaluban megkoszorúzták az 56-os emléktáblát a helyi középiskola falán, Csepében megnézték az 1480 körül épült templomot, Feketeadóban felkeresték az Árpád-kori római katolikus templomot.

De voltak Királyházán, ahol megtekintették Nyalábvár romjait (Perényiné Frangepán Katalin megbízásából itt fordította le az 1530-as évek elején magyar nyelvre Pál apostol leveleit Komjáti Benedek pozsonyi kanonok). A Perényiek fészkeének számító erősséget a Wesselényi-féle összeesküvést követően 1672-ben romboltatta le I. Lipót császár.

A „kultur-túra” résztvevői Nagyszőlős épített örökségét is megcsodálták. Felkeresték a nagyszőlősi Kankó-vár romjait, de megálltak a ferencesek kolostora és a római katolikus plébániatemplom mellett is. A nagyszőlősi városnézés további állomásait a Perényi-kastély, Bartók Béla egykori lakóháza, illetve az egykori ugocsai megyeháza képezték. Ez utóbbinál a küldöttség tagjai megkoszorúzták az '56-os nagyszőlősi ellenálló csoport emléktábláját.

Az irodalmi barangolás a késő esti órákban a tiszabökényi turulos emlékoszlopnál fejeződött be.

2011. október 22. A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány, amelynek feladatköre a tehetségek felkutatása és a tehetséggondozás, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetséggel

(KMPSZ) együttműködve egy régóta dédelgetett álmát váltotta valóra: Kárpátalján hat tehetségpontot nyitott. A 8–18. éves korosztályt magába foglaló jövőző géniuszokkal ezen központokban (Ungvár, Nagydobrony, Beregszász, Bányó, Tiszaujlak, Aknaszlátina) elismert pedagógusok foglalkoznak közösen kidolgozott program alapján.

2011. október 25-30. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével megrendezte az V. Munkácsy Mihály Alkotótábor, amely tartalmas programmal várta a bejelentkezett képzőművészeket. Az idei táborban Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartosh József, Bartosh Tatjana (Beregszentmiklós), Kalitics Erika Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Fuchs Andrea, Réti János, Klisza János, Soltész Péter, Soltész Gabriella (Ungvár) a tiszaháti plein air-en keretében lelkesen kapcsolódtak be a természetfigyelő és ábrázolását megvalósító barangolásba. A magyar képzőművészeti napok a Tiszaháton című rendezvénysorozat több magyarlakta települést (Tiszabökény, Péterfalva, Farkasfalva, Tivadarfalu, Forgolány, Aklihegy, Szőlőgyula, a királyházi Nyaláb-vár), illetve magyarságintézményt (Tiszabökényi könyvtár, Kölcsey Középiskola, Péterfalvai Polgármesteri Hivatal, Művészeti Iskola, Péterfalvai Képtár) érintett, ahol a rendhagyó művészeti órákra ellátogató képzőművészekkel találkoztak a magyar kultúra és a művészet barátaival. A helyi magyar értelmiség képviselőivel történt találkozásokon a művészeket üdvözölte Tóth Bálint polgármester, Homoki Gábor festő, a Péterfalvai Művészeti Iskola igazgatója, Páva István, a Tiszahát Kultúrájáért Alapítvány elnöke, Fóris Ibolya könyvtáros és mások.

Természetesen a festőknek arra is maradt idejük, hogy a késő őszi, Tisza-menti tájat és az itt élő tiszaháti embereket megörökítsék vásznaikon. A művészek elhelyezték a megemlékezés koszorúját a sztálinizmus áldozatai tiszabökényi és a péterfalvai emlékműnél. Újfalusi Irén, a Kölcsey Középiskola igazgatója, meghívására rendhagyó művészeti órát tartottak a középiskolás diákoknak.

A képtárban rendezett vasárnapi szakmai találkozón Borbély Ida igazgató örömeinek adott hangot, hogy a közel 25 éve beindított Péterfalvai Képtár (1986. augusztus 10-én Bíró Andor, a Határőr Agrárcég elnöke kezdeményezésére nyílt meg) és a mellette életre hívott alkotótábor az egymást váltó képzőművészek itt született és kiállított munkáikkal együtt szolgálhatják az egyetemes magyar kultúra ügyét. A rendszerváltás után a helyi önkormányzat tulajdonába került galéria jelenlegi közel 200 darabos kiállítási anyagát csupán a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum előzi meg. A rendezvényen Matl Péter szobrászművész „*Van-e a magyar festészetnek nemzeti karaktere itthon és a határon túl?*” címmel tartott előadást. Az eszmecsere a jelenlévők áttekintették a magyar képzőművészeti élet helyzetét Kárpátalján, döntöttek az egyéni és a csoportos kiállítások megrendezéséről, internet-galéria létrehozásáról, képzőművészeti album kiadásáról.

A szakmai fórumon Dupka György, a MÉKK elnöke tartott zárszót, aki tájékoztatta a plein air résztvevőit a 2012 januárban tervezett nagyszabású kiállítás szervezéséről, a felvidéki, erdélyi, délvidéki és muravidéki művészeti karavánok programjáról, amely a MÉKK és a KMMI szervezésében valósul meg. Az alkotótábor zárásaként a képzőművészek összesen 11 alkotással gyarapították a Péterfalvai Képtár gyűjteményét, amely fölött a továbbiakban is védnökséget vállaltak. Ezzel 202 képzőművészeti alkotásra gyarapodott a képtár állománya. A művészek a tábor zárás végén a tiszabökényi római katolikus közösség vasárnapi szertartásán is részt vettek, ahol Jónás atya celebrált misét. A V. Munkácsy Mihály Alkotótábor a Bethlen Alap támogatásával valósult meg.

2011. október 29. A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet szervezésében, a Bethlen Gábor Alap támogatásával Kárpátaljai médiaképzés és gyakornoki program címmel tanfolyam indul. A képzés célja egy új médiageneráció nevelése. A tanfolyam az újságírói és

riporter ismeretek átadása és bővítése mellett alkalmassá teszi a résztvevőket a szervezeti, egyházi vagy akár önkormányzati kommunikátor szerepére is.

2011. október 21–31. A Credo Verséneklő együttes koncertkörútja során fellépett október 21-én Dunaharaszton, október 22-én Szarvaskő Miskolc – deszkatemplomban, október 24-én Budapesten a Szent Margit gimnáziumban és Nagykátán, október 28-án Átán, október 29-én Mezőkövesden, október 30-án Ózdon, ugyanezen a napon Mályinka – emlékkoncertet tartottak. Végezetül október 31-én Budapesten a MOM-ban, majd a Hazatérés Templomában fejezték be mindenütt sikert arató fellépésüket.

2011. október 29. Nagyszabású rendezvény keretében méltatta fennállásának 25. évfordulóját a téglási Rózsa népdalegyüttes. A jubileumra a kétnapos I. Téglási Magyar Hagyományörző Népdal és Népzenei Fesztivál részeként került sor az ung-vidéki településen. A születésnap bulin az ünnepeket színes programmal köszöntötték, amelyen felléptek: Fekete Miklós zenetanár, az eszenyi Ritmus néptáncgyüttes, a palágykomoróci Kenguru Alapítvány által létrehozott Örökzöld nyugdíjasklub énekkara, valamint a Nefelejcs leányasszony kórusa, az Ungvári Művészeti és Művelődési Kolledzs magyar tagozatának zenekara, a ráti Rativcsanka asszonykórus, a járási művelődési ház Rapszódia együttese és a Ridnya Pisznya vokális duója, a Kereknyei Művészeti Iskola szürtei–téglási kihelyezett tagozatának Favorit tánccsoportja. A helyieket a harmonikán játszó Szoroka Dániel, a művelődési ház Orchidea tánccsoportja és Margaréta énekcsoportja, a Teenagers együttes és a Cimborák népzenekar képviselte.

Az ünnepeket köszöntötte dr. Horváth Judit Barbara, a Magyar Köztársaság ungvári konzul, Volodimir Rudejcsuk, a megyei népművészeti központ és Leontyij Lenart, a járási művelődési osztály vezetője, valamint Szabó Tibor, az UMDSZ művelődési szakbizottságának elnöke.

A szombati kulturális program előtt a gyerekek a délvidéki Zvekán Edina üvegfestő, illetve a szürtei Bodnár Mária keramikus, kézműves segítségével az üvegfestés és az agyagozás rejtelmével, szépségeivel ismerkedtek. A felnőttek Mikes József amatőr festő alkotásait, valamint a vásárral egybekötött népművészeti kiállítást tekinthették meg.

A hónap folyamán:

- Megjelent Kárpátalja egyetlen magyar nyelvű irodalmi folyóiratának idei harmadik száma. A lapszám terjedelmében is megnövekedett. Megtalálják benne többek között Pomogáts Béla irodalomtörténész, az Anyanyelvi Konferencia elnökének Magyar régiók — egységes magyar irodalom című előadását, amely az idén nyáron Jánosiban megtartott I. Nautilus Szabadegyetemen hangzott el; Stúdiók kora (előtt és után) címmel Penckófer János a kárpátaljai magyar irodalom helyzetéről írt tanulmányát, Csordás László Bizonytalanságok a változásban c. beszámolóját a 39. Tokaji Írótaborról, Egy keletmagyar Nyugat-Ukrajnából címmel részletet Zelei Miklós Tóth Istvánnal folytatott beszélgetéséből. Olvashatják továbbá Oláh András, Madár János, Lőrincz P. Gabriella, Kondor Péter János, Czébely Lajos verseit, Nagy Zoltán Mihály és Vasi Szabó János novelláit, Fodor Géza Nép, nemzet, tudat c. tanulmányának folytatását. A Könyvről könyvre rovatban Lőrincz P. Gabriella Oláh András Anyafáradtság c. verseskötetét, Bakos Kiss Károly Zubánics László Tájba írt történelem c. honismereti olvasókönyvét ismerteti. Fiatal szerzők tollából két honismereti tanulmányt is olvashatunk: Szendrey Anita a beregszászi római katolikus egyház háború utáni viszontagságait, Bujdosó István az ungvári magyar gimnázium történetét dolgozza fel. A lapszám hagyományosan a kárpátaljai kulturális élet

krónikájával zárul Dupka György összeállításában. Az illusztrációk ez alkalommal Homoki Gábor, a Tiszapéterfalvai Művészeti Iskola igazgatójának festményei.

- Örökségvédelem és vidékfejlesztés címmel tartottak nemzetközi tanácskozást a mezőegcsei Kajdy-kúriában. Az eseményre a Teleki László Alapítvány rendezésében, a Visk Jótékonyági Alapítvány és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. közreműködésével került sor.
- Az Európa Tanács (ET) parlamenti közgyűlésének ötnapos strasbourgi őszi ülészakán az ET miniszteri bizottságának soros elnökeként Kosztyantin Hriscsenko ukrán külügyminiszter tartott beszámolót. A miniszteri beszédet követő kérdések sorában a jobbkios Gaudi-Nagy Tamás országgyűlési képviselő a kárpátaljai magyarok helyzetét vetette fel.
- Munkácson Kongresszust tartottak a ruszinok. Jevhen Zsupan, a Kárpátaljai Ruszin Néptanács elnöke beszámolójában kielégítőnek nevezve az érdekvédelmi szervezet munkáját. A felszólalásokat követően megválasztották a néptanács tizenkilenc fős új elnökségét. Vezetője újra Jevhen Zsupan lett, alelnökként pedig Ladiszlav Lecovics, Dmitro Szidor és Ivan Palinkas tevékenykedik. A kongresszus résztvevői megkoszorúzták Duhnovics szobrát, majd a Latorca-parti városban kezdetét vette a Cservena Ruzsa ruszin népművészeti fesztivál.
- A Magyar Állandó Értekezlet (Máért) közelgő plenáris ülése előtt sorra tartják tanácskozásait a legfelső szintű magyar–magyar konzultációs testület szakbizottságai. Legutóbb a külügyi és jogi vitatta meg az aktuális kérdéseket, azt megelőzően a gazdasági és önkormányzati grémium ülésezett. Ezekon a fórumokon mindkét jelentős kárpátaljai magyar érdekvédelmi szervezet, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ: Kincs Gábor, Zubánics László, Kocsis Mária) és a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ: Kovács Miklós, Brenzovics László, Orosz Ildikó) is képviselteti magát.
- A megyei ügyészség adott otthont annak a találkozóknak, amelyen Anatolij Petrunya (Kárpátalja), Zsíros Zsolt (Szabolcs- Szatmár-Bereg megye), Peter Koromház (Kassa megye), valamint Mikuláš Gardecký (Eperjes megye) vettek részt a határ menti régiók ügyészségeinek képviselétében. A vendéglátók nevében Anatolij Petrunya tájékoztatta külföldi kollégáit a megye ügyészségének tevékenységéről, prioritásairól. Az ezt követő eszmecszerén a résztvevők megvitatták az együttműködés lehetőségeit. Szó esett arról is, hogy miként működhetnek együtt az ügyészségek a közrend fenntartásában a jövő évi labdarúgó Eb idején.
- A Drugeth Gimnázium évekkal ezelőtt vállalt védnökséget az ungvári honvédtemető felett. Október közepén szorgos kezek rendezték a több mint száz II. világháborúban elesett magyar katona nyughelyét.
- Éves taggyűlést tartott a Máltai Szeretetszolgálat Beregszászi Járási Szervezete. Makuk János elnök elmondása szerint sok mindent tettek le az utóbbi bő egy évben a képzeletbeli asztalra, több problémával, de számos sikerrel is zárták az elmúlt időszakot.
- Népzenei estet tartottak a csapi művelődési házban. A rendezvényre meghívást kapott Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke, aki az anyaországi népfőiskolai mozgalmat ismertette a jelenlévőkkel. A rendezvény keretében Molnár Eleonóra, a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület (KNE) vezetője bemutatta a nemrég alakult népfőiskolai szervezetet, amely Kárpát-medencei népfőiskolai mozgalomhoz kapcsolódik. A népzenei esten bő egyórás műsorral a tiszapéterfalvai Kokas-banda szórakoztatta az egybegyűlteket.

- „Tehetséges emberek” címmel irodalmi estet tartottak a bátyui könyvtárban Tuba Gizella, a bátyui könyvtár vezetője rendezésében. Céljuk az volt, hogy minél többen megismerjék a községünkben élő, különböző foglalkozású dolgozó toll- és ecsetforgatókat. Az irodalmi matiné vendége volt Dr. Deák Ferenc pszichológus, közíró, Sas Piroska amatőr költő (akinek tavaly jelent meg az első könyve Az elkóborolt báránynya címmel), Bihari István tollforgató, Hájás István festőművész. Az utóbbiról kiderült, hogy „civilben” a Kárpátaljai Református Egyházkerület levéltári munkatársa, és hitoktató a Bátyui Református Egyháznál.
- A Nők a nemzet jövőjéért elnevezésű civil egyesület (elnöke Gerber Zsuzsanna), Ékes Ilona, a magyar országgyűlés képviselője és Gál Kinga, az Európai Parlament képviselője meghívására határon túli magyar asszonyokat fogadtak Brüsszelben. A 38 fős csoportban az erdélyi, vajdasági és felvidéki nők mellett ott volt Puliszka Éva, az Aknaszlatinai Szent Anna Római Katolikus Óvoda vezetőnöje és Kocserháné Ruzsányuk Ágnes zenepedagógus.
- Immár ötödik alkalommal rendeztek jótékonyági szüreti bált Beregszászban a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tetőszerkezete felújításának támogatására. A mostani esemény fővédnökei Németh Zsolt, a Magyar Köztársaság Külügyminisztériumának parlamenti államtitkára, valamint dr. Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Alapítvány elnöke, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség alelnöke, szervezői pedig a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusa, a Rákóczi-főiskola, valamint a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet voltak.
- Honfoglalási emlékünnepséget szerveztek Tiszacsomán. A megemlékezésen részt vett Tóth István, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, Szalipszki Endre, az ungvári magyar főkonzulátus konzulja, Kovács Miklóst, a KMKSZ elnöke, Kovács Szvetlana, Tiszacsoma polgármestere, Demkó Ferenc, a beregszászi görög katolikus esperesi kerület esperese és Józán Lajos huszti református lelkész. Az eseményen megjelentek a környező települések küldöttségei is. A megemlékezés koszorúzással ért véget.
- A zeneirodalom egyik legromantikusabb zeneszerzője, Liszt Ferenc születésének bicentenáriuma alkalmából rendezett Mester és tanítványai címmel koncertet az UMDSZ Ungvári Járási Szervezete a kisdobronyi polgármesteri hivatal dísztermében.
Ifj. Hidi László, a Kisdobronyi Művészeti Iskola pedagógusa a zeneirodalom csodagyerekeként is definiált zeneszerző és zongoravirtuóz munkásságát, szerelmi kalandjait, illetve életének jelentősebb állomásait ismertette. Az előadást Marija Hlivka, a Nagylázi Középiskola történelemtanára, helytörténész egészítette ki számtalan érdekes adalékkal.
A rendezvény második része kizárólag a muzsikáról szólt. Előbb a Kisdobronyi Művészeti Iskola növendékei vetélkedtek. Az ítések elnöke, Csuprik Etella zongoraművész az elhangzott produkciókat értékelve kiemelte: aki ma fellépett a színpadon már nyertesként távozik, hiszen tehetségével ismételten bizonyította, jó tanítványa a kisdobronyi zenedének. A tanítványok versenye után a mester lépett a színpadra. Csuprik Etella zongoraművész, a Lembergi Zeneakadémia docense, Ukrajna érdemes művésze koncertjét a romantikus, folyton szerelmes géniusz Liszt Szerelmi álmok c. darabjával kezdte. A közel egy órán át tartó varázslatos zongoramuzsika egy másik darabja a Les préludes című szimfonikus költemény volt, amely az ember örök sorskérdésével foglalkozik. Csuprik Etella virtuózításának köszönhetően a hangszeren az ember érzelmei, eszméi, küzdelmei szólaltak meg, hol sejtelmesen, hol kirobbanó erővel.
- Ünnepsorozattal méltatták Liszt Ferenc 200. születésnapját a lemergi magyarok, lengyelek, ukránok és mindenki, aki szereti a világhírű zeneszerző muzsikáját. Mint

arról Szarvas Gábor, a Lembergi Magyar Kulturális Szövetség elnöke beszámolt, ötnapos nemzetközi zenei fesztivál keretében adóztak a világhírű komponista emlékére és munkássága előtt. A Lembergi Megyei Filharmóniában rendezett ünnepi koncerten olyan neves kárpátaljai származású művészek léptek fel, mint Csuprik Etella, Örmény József, Lába Marianna, Szokolai Balázs Magyarországról, illetve Valerij Skapura, az Urali Állami Konzervatórium rektora.

- A hmelnickiji zenerajongók is megemlékeztek Liszt Ferenc születésének 200. születésnapjáról. A világ „hírhedt zenésze” 1847-ben vendégeskedett a városban. A hálás utókor emléktáblát helyezett el annak a kastélynak a falán, melyben a komponista megszállt. Az emlékjel felavatását követően a helyi magyar és lengyel kulturális szövetségek, valamint az ukrán zenebarátok megalakították a Liszt Ferenc Társaságot, mely a világhírű komponista emlékének ápolását, a magyar zene népszerűsítését tűzte ki céljául. A szervezet elnökévé Jevhenyija Belovát, Liszt helyi rajongóját választották. Az ünnepségsorozat a Hmelnickiji Megyei Filharmóniában folytatódott, ahol Szikora Attila, a helyi Szent István Magyar Egyesület elnöke anyanyelvén köszöntötte a résztvevőket, méltatta a nagy zeneszerző munkásságát.

IDŐSZAKI ÉS ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSOK

- **2011. október 20.** A Rákóczi Szövetség Kecskeméti Szervezete, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet közös szervezésében Turulszobrok a Kárpát-medencében címmel fotókiállítás nyílt a főiskola Gross Arnold termében. A fotókiállítás november 7-ig tekinthető meg.
- **Bélyeg-kiállítás a főiskolán.** A magyar EU-elnökség befejeztével a Magyar Posta vezetői a 41 tablót odaajándékozták a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolának. Az intézmény Gross Arnold termében a kiállítást bárki megtekinthette. A bélyegek legtöbbje valóságos műalkotás, amelyeket a tablókon az eredetnél jóval nagyobb méretben szemlélhet meg a látogató.
- Ungváron negyedik alkalommal került megrendezésre a „Fotósok harca” elnevezésű amatőr képvaszok versenyre. 46 csapat 127 versenyzője nevezett a nem mindennapi megmérettetésre.
- **Kárpátalja kortárs képzőművészeinek, népművészeinek, fotóművészeinek állandó kiállítása a Péterfalvai Képtárban** (Péterfalva, György Endre kastély). Tárlatvezető: Borbély Ida igazgató. A képtár eddig közel kétszáz képzőművészeti alkotással gyarapodott, a kárpátaljai jeles alkotók válogatott munkáiból állandó kiállítás nyílt: Balla Pál, Habda László, Herc Jurij, Harangozó Miklós, Kassai Antal, Kontratovics Ernő, Kosztrub Georgij, Medveczkyné Luták Edit, Medveczky Miklós, Mikita Volodimir, Mitrik Mihajló, Prihogyko Vjacseszláv, Sütő János, Szkakandij Vaszil, Szaller Olekszandr, Zvenigorodszkij Vitalij és mások, akiknek alkotásaival a tárlat reprezentálja Kárpátalja korábbi évtizedeinek festészetét. Ugyanitt megtekinthető a Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak munkái, amelyek a képtár állományát gyarapítják: Bilák Marina (Rahó) Fuchs Andrea (Ungvár), Darabán János (Rahó) Homoki Gábor (Péterfalva), Kutasi Xénia (Bene), Klisza János (Ungvár), Klisza Krisztina (Ungvár), Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Nigriny Edit (Ungvár), Prófusz Marianna (Beregszász), Réti János (Ungvár), Soltész Péter (Ungvár), Soltész Gabriella (Ungvár), Picur Zoltán, Szajkó Tibor (Beregszász).
- **Az ugcocsi népművészek alkotásainak, Tiszahát népének életvitelével kapcsolatos tárgyak állandó kiállítása a Tiszaháti Tájmuzeumban** (Fogarasykúria, Tiszabökény-Farkasfalva). Tárlatvezető: **Borbély Ida** igazgató.

- **Lőrincz István** fotográfus (Ungvár) III. *Kárpátaljai kaleidoszkóp* című fotókiállítása az UNE Humán-Természettudományi Magyar Karán.
- **Soltész Péter** (Ungvár) festőművész „Évszakok, emberek” című egyéni kiállítása az ungvári Váralja múzeum-kávéházban.
- **Garanyi József** és **Horváth Anna** valamint más bereg-vidéki képzőművész állandó emlékkiállítása a Beregvidéki Múzeumban.
- **Bartosh Tatjana, Bartosh József** és más kárpátaljai kortárs alkotók kiállítása a beregszentmiklósi várkastélyban.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Folyamatos tennivalók. Közgyűjteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutató programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés.

Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.
A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.